

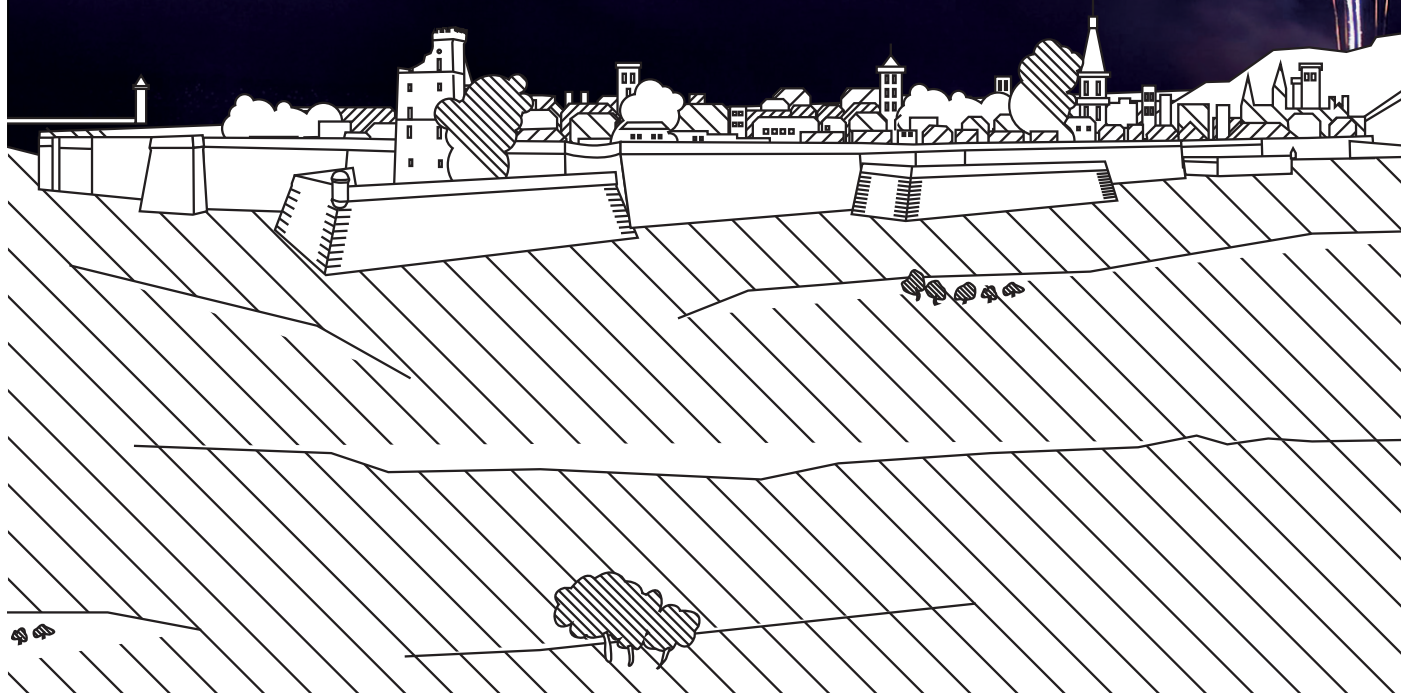
MERCÈ
2014

VIURE
LLIURE

TEXTOS PIROMUSICAL 2014

«EL SOMNI D'UN GEGANT»

CLOENDA DEL TRICENTENARI BCN

BARCELONA
inspira

1714 / 2014

Ajuntament de
Barcelona

CAPÍTOL 1 i 2: INTRO - BOMBARDEIG

*El vent s'endú la cendra de les lleis. / Homes callats, coberts de sang i sutge, /
alcen l'esguard impenitent, que jutja: / poble vençut que sobreviu als reis.*
(Josep Carner, «1714»)

CAPÍTOL 3: NIT DELS SOMNIS

Ara fa 300 anys aquesta terra va conèixer la foscor més gran, i es va preparar per dormir el son dels justos. Però va ser justament enmig de la nit, en el son més profund, que va començar el nou camí. El llarg viatge dels somiadors.

El braç potent de les fúries aterra la ciutat d'ideals que volíem bastir.
(Màrius Torres, «La ciutat llunyana»)

Setembre de 1714. Barcelona pateix i sagna. Es tanquen, impassibles, les portalades del món. Comença la nit més llarga, i els catalans busquen aixopluc en el món dels somnis.

Enmig de la foscor, un somni, dos, deu, un miler; com petites cuques de llum, il·luminen els esperits i donen forma a les esperances.

CAPÍTOL 4: EL SOMNI DE MONTURIOL

Somnis de progrés, promeses d'una societat millor on la tecnologia és amiga. Des de l'Empordà, el palau del vent, Narcís Monturiol imagina el camí més inversemblant per arribar a la nova Icària: el fons del mar.

L'*Ictineu* explora territoris ignots entre peixos que el miren com a un germà gran.

Ratxes de sol il·luminen blaus marins (...) i es plàncton s'il·lumina / i canten ses sirenes... que ja s'ha fet de nit.
(Antònia Font, «Batiscafo Katiuscas»)

El fons del mar és la nova frontera. Els homes imaginem estris i artefactes, aspiren a conquerir la natura i a posar la ciència al servei d'un home nou.

L'*Ictineu* es perd al fons del mar, però el somni de Monturiol brilla en la nit.

CAPÍTOL 5: EL SOMNI DE GAUDÍ

Somiar les forces de la natura, projectant la mirada més enllà dels núvols. El somni d'una expressió artística que vol ser digna del Creador. La Barcelona neguitosa, industrial, acull l'esclat modernista que Antoni Gaudí convertirà en un referent universal i etern.

El cor s'aferra a allò que és etern, i és cert, i és fidel.
(Carme Guasch, sonet)

La natura es fa pedra, la llum esclata en un trencadís de colors. Una estranya geometria dona forma a les creacions més agosarades.

Les torres de la Sagrada Família homenatgen l'esforç compartit dels castellers. Només és un somni, però ja és ben present entre nosaltres. Gaudí ens convida a mirar el cel.

CAPÍTOL 6: LA GUERRA

El malson de la guerra. Guerra contra la vida i les esperances presents i futures. L'estrèpit i el foc ens desvetllen, la destrucció cega estronca els nostres somnis durant aquests 300 anys.

Quanta, quanta guerra...
(Mercè Rodoreda, novel·la homònima)

La guerra que no s'atura davant la imponent barrera dels Pirineus ni davant les fondes aigües de l'Ebre. Els canons que castiguen la ciutat des de Montjuïc, on les bales afusellen els rebels i els innocents. Els avions que fan emmudir les rialles dels nens a Sant Felip Neri.

La batalla canvia de signe, però la guerra sempre es perd.

CAPÍTOL 7: EL SOMNI DE PAU CASALS

Però es fa present el somni mai abandonat de la pau, amb el plany d'un violoncel tocat amb la recança de l'exiliat.

El país devastat es fa sentir amb notes trenades per un home que encara avui és patrimoni de tots els homes. El seu nom, és clar, era Pau.

Davant de totes les nacions del món, Pau Casals reclama la concòrdia entre els pobles.

Als ulls del món, Catalunya i el desig de Pau eren una sola cosa.

«Deixeu-me que us digui una cosa:

Sóc català.

Catalunya és avui una província d'Espanya.

Però, què ha estat Catalunya?

Catalunya ha estat la nació més gran del món.

Us diré el perquè.

Catalunya va tenir el primer parlament, molt abans que Anglaterra!

Catalunya va tenir l'inici de les Nacions Unides.

Totes les autoritats de Catalunya al segle XI es van trobar en una ciutat de França, en aquells temps Catalunya.

Per parlar de pau...

Al segle XI!

Pau al món, en contra, en contra,

en contra de les guerres, i la inhumanitat de les guerres.

Això va ser Catalunya.

Estic molt content, molt emocionat de ser aquí.»

Lliures i segurs siguin els camins; pau i treva hi hagi per als vianants; vinguin les naus a tots els ports, sota el meu empar.

(Ramon Berenguer I, Assemblea de Pau i Treva, 1068)

CAPÍTOL 8 (1, 2 i 3): EL SOMNI DELS PINTORS

Somien pintors i mestres de totes les arts. Somien amb la llibertat que surt d'un llenç en blanc.

Somia Joan Miró un món de formes esclatants i acolorides.

Las miradas son semillas, mirar es sembrar, Miró trabaja como un jardinero. Y con sus siete manos traza incansable (...) la gran exclamación con que todos los días comienza el mundo.
(Octavio Paz, «Fábula de Joan Miró»)

Davant del mar de Cadaqués somia Salvador Dalí una realitat nova. El subconscient pren les regnes, el temps es desfà com la mantega, la platja s'omple d'estranyes figures.

Somia Antoni Tàpies engrapant la matèria, fent de cada pintura una orografia turmentada.

Un grapat de pols pot contenir tot l'univers.
(Antoni Tàpies, *La pràctica de l'art*, 1970)

El geni de l'abstracció i de l'informalisme és també l'artista del compromís amb la gent del seu país, en els moments en què semblava que totes les portes es tornaven a tancar.

CAPÍTOL 9: EL SOMNI DELS POETES

Somiem, és clar que sí, i somiem amb totes les parles i tots els accents. Però ens mostrem al món amb una llengua que ens permet el privilegi d'enraonar.

Han somiat els artesans de la llengua, els poetes, cobrint aquest país d'una estesa de versos que ens han obert les portes del món, de la bellesa i de la llibertat.

«**VELES E VENTS**», d'Ausiàs March

Veles e vents han mos desigs complir
faent camins dubtosos per la mar.
Mestre i ponent contra d'ells veig armar:
xaloc, llevant, los deuen subvenir,
ab llurs amics lo grec e lo migjorn,
fent humils precés al vent tramuntanal
que en son bufar los sia parcial
e que tots cinc complexquen mon retorn.

«**ÉS QUAN DORMO QUE HI VEIG CLAR**», de J. V. Foix

És quan dormo que hi veig clar,
foll d'una dolça metzina,
amb perles a cada mà
visc al cor d'una petxina,
só la font del comellar
i el jaç de la salvatgina,
—o la lluna que s'afina
en morir carena enllà.
És quan dormo que hi veig clar,
foll d'una dolça metzina.

«CORRANDES D'EXILI», de Pere Quart

Una nit de lluna plena
tramuntàrem la carena,
lentament, sense dir res...
Si la lluna feia el ple
també el féu la nostra pena.

L'estimada m'acompanya
de pell bruna i aire greu
(com una mare de déu
que han trobat a la muntanya).

«LA PELL DE BRAU», de Salvador Espriu

Escolta, Sepharad:
els homes no poden ser
si no són lliures.
Que sàpiga Sepharad
que no podrem mai ser
si no som lliures.
I cridi la veu de tot el poble:
«amén».

«ARA MATEIX», de Miquel Martí i Pol

Posem-nos
dempeus altra vegada i que se senti
la veu de tots solemnement i clara.
Cridem qui som i que tothom ho escolti.
I en acabat, que cadascú es vesteixi
com bonament li plagui, i via fora!,
que tot està per fer i tot és possible.

CANÇÓ «EL SOMNI D'UN GEGANT»

Dormint al teu costat
el somni d'un gegant
i espero no es desperti
somio al teu costat
blavejo el teu mar
espero que em segueixis

Somiem desperts, i hem somiat tan fort, que arreu ens han sentit.
Som aquí, vell país de les portes mai tancades.

Quan pensem en tu, fa fressa el pensament.
(Joan Margarit)

CANÇÓ FINAL: «LA SANTA ESPINA»

Som i serem gent catalana
tant si es vol com si no es vol
que no hi ha terra més ufana
sota la capa del sol.

Déu va passar-hi en primavera
i tot cantava al seu pas.
Canta la terra encara entera,
i canta que cantaràs.

Canta l'ocell, lo riu, la planta
canten la lluna i el sol.
Tot treballant la dona canta,
i canta al peu del bressol.

I canta dintre de la terra
el passat ja mai passat,
i jorns i nits, de serra en serra,
com tot canta al Montserrat.